

Luleå kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn vid Boskataskolan i Luleå kommun

Skolinspektionens beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p.2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Luleå kommun avseende att Luleå kommun inte säkerställt att utbildningen utformats så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero (5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.1 Normer och värden, Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar). Skolinspektionen avslutar ärendet i denna del.

Områden utan konstaterade brister

- Vid skolenheten utformas utbildningen så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet (5 kap. 3 § skollagen).
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever (6 kap. 6-10 §§ skollagen).

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet samt målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Boskataskolan i Luleå kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Boskataskolan följer gällande bestämmelser om trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor samt lektionsobservationer mellan den 23 och 24 november 2021. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat information som inhämtats från skolenheten. Huvudmannen har yttrat sig över Skolinspektionens protokoll samt övrigt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga bedömningar.

Avstående från ingripande avseende bristande studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens utredning visar att alla elever inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero vid Boskataskolan. Det gäller framförallt elever i årskurs 5. Rektorn uppger i intervju med Skolinspektionen att det inte alltid råder studiero i årskurs 5. Rektorn berättar att resursförstärkning har aktualiserats i årskursen men uppger samtidigt att det krävs ytterligare insatser i form av bland annat en än mer strukturerad och tydlig undervisning samt ett aktivt ledarskap i klassrummet. Enligt rektorn pågår diskussioner om förändringar i personalgruppen. Även representanter för elevhälsan uppger i intervju med myndigheten att det inte råder studiero i årskurs 5. Enligt elevhälsan handlar det om att studieron störs av elever som rör sig in och ut ur klassrummet under lektionstid, elever som rör sig runt inne i klassrummet, elever som pratar och en ljudnivå som många gånger är alltför hög. Vidare uppges i intervjun med elevhälsan att elever inte lyssnar på lärarens tillsägelser. Det har bland annat identifierats att långa lektionspass mitt på dagen fungerar sämre i den aktuella elevgruppen. Elevhälsan berättar vidare att det pågår ett aktivt arbete med att komma tillrätta med den bristande studieron där bland annat insatser från elevhälsan aktualiserats såsom till exempel handledning av personal och arbete med elever i behov av stöd.

Vid Skolinspektionens lektionsobservationer som genomförts i årskurserna 4, 5 och 6 observeras att det i årskurs 5 är många elever som pratar med varandra om annat än lektionsinnehåll under lärarens genomgång. Elever ägnar sig åt annat än lektionsinnehåll under stora delar av lektionstiden, elever byter platser och flyttar runt inne i klassrummet under lektionstid, flera elever lämnar klassrummet upprepade gånger under en och samma lektion, elever pratar rakt ut och det är ett allmänt sorl i klassrummet och tidvis högljutt samtidigt som några få elever försöker arbeta med arbetsuppgifter. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer i årskurs 5 lämnar flertalet elever klassrummet utan att hörsamma lärarens uppmaning att stanna kvar och återställa ordning och utrustning i lektionssalen. Vid flera tillfällen stör elever undervisningen utan att läraren agerar för att återställa ordningen.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

I läroplan (Lgr 11, 2.1 Normer och värden) anges att läraren tillsammans med eleverna ska utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen, och samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete. I läroplanen (Lgr 11, 2.2 Kunskaper) anges vidare att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Av läroplanen (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar) framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av förarbetena till skollagen framgår att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. Det förebyggande arbetet är centralt. En viktig grund för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever, lärare och annan personal om de gemensamma värdena som ska gälla. Eleverna ska beredas möjlighet att delta i utformningen av lärandemiljön. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och att stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö för alla elever. Det finns dock situationer när de åtgärder som vidtagits i förebyggande syfte inte är tillräckliga och där disciplinära åtgärder behövs för att säkerställa en god studiemiljö (prop. 2009/10:165 s. 319 f).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att alla elever på Boskataskolan inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Studieron brister i årskurs 5 vilket riskerar att medföra att eleverna inte alltid kan koncentrera sig på skolarbete under lektionstid. Det handlar bland annat om elever som pratar rakt ut, pratar med kamrater under lektionstid, inte lyssnar på genomgångar och vandrar ut och in i klassrummet under lektionstid. Skolan har identifierat vissa orsaker till den bristande studieron och bedriver ett arbete för att öka studieron. Trots det har de insatser som hittills vidtagits inte lett till att skolan kommit tillräta med den bristande studieron. Skolinspektionen kan sammantaget konstatera att skolans arbete med att tillförsäkra alla elever studiero inte lever upp till skollagens krav. Det krävs ett intensifierat arbete kring ledarskap i klassrummet så att relevanta åtgärder kan vidtas för att upprätthålla och återställa ordningen i klassrummet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3).

Luleå kommuns verksamhet vid Boskataskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att utforma utbildningen så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Av utredningen framgår också att skolan identifierat brister i studieron i årskurs 5 och det har vidtagits flera åtgärder för att komma tillräta med studieron, insatser är pågående och ytterligare åtgärder är inplanerade. Det har vid tillsynen inte

framkommit något som tyder på att skolan kommer minska sina ansträngningar för att tillförsäkra eleverna vid Boskataskolan en skolmiljö som präglas av studiero. Skolinspektionen bedömer att Luleå kommun och rektorn vid skolan vidtar nödvändig rättelse genom pågående och planerade insatser. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Skolmiljö som präglas av trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elevhälsa, lärare och rektorn framkommer att det finns utmaningar som handlar om till exempel språkbruk och mindre konflikter som uppkommer under raster men personalen och rektorn beskriver i intervjuer det pågående arbetet med åtgärdande, förebyggande och främjande insatser för att skapa en trygg miljö för alla elever. I intervjuer framkommer att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt för att skapa en trygg skolmiljö och det framkommer att det är ett tillåtande klimat bland elever på skolan.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav på en skolmiljö som präglas av trygghet.

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektor och personal uppger i intervjuer att det finns tydliga rutiner för hur personal ska agera om de uppmärksammar eller får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Skolan har utöver det kommungemensamma rapporteringssystemet för händelser av kränkande behandling en kompletterande dokumentation för att bland annat kunna se mönster och arbeta systematiskt vid återkommande uppgifter om kränkande behandling. Det framkommer i intervju med rektorn att skolans Trygghetsteam regelbundet träffas för att gå igenom händelser som inträffar och följer upp situationer. Arbetet i Trygghetsteamet och uppföljning av händelser dokumenteras. Även elevhälsan beskriver att skolans utarbetade rutiner är ett bra verktyg för att identifiera till exempel vilka elever som ofta är inblandade i konflikter eller meningsskiljaktigheter och om det är återkommande. Det framgår att händelser av kränkande behandling anmäls till rektorn och huvudmannen och att skolan är uppmärksam så att inte små konflikter växer till något större. Det framgår även av intervjuer att det finns tydliga rutiner för utredning, åtgärder och uppföljning av händelser som inträffar.

Rättslig reglering

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området åtgärder mot kränkande behandling.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av juristen Caroline Rönnegård.

I ärendets slutliga handläggning har juristen Ylva Ohlsson (föredragande) och utredare Anders Holmgren medverkat.

